

3.
14

DISPUTATIO MATHEMATICA,
DE

OBSERVATIONI=

BUS quibusdam Astrologicis, quibus adjunguntur cùm signa Runica dierum festorum, tūm Tabellæ continentes vario- rum Calendariorum collationem.

QUAM

Auxiliante Jehova,

Cum Amplissimæ facultatis Philosophiae, in illustri
Academia Aboensi consensu,

SUB PRÆSIDIO

Viri Perquam Reverendi & Excellentissimi

M. SIMONIS KEXLERI NE-
RICHII Mathematum Professoris Publici, colle-
gij Philosophici Senioris, Ecclesiæq; quæ in Pisis est, Pasto-
ris; Præceptoris ac Promotoris summa obseruantia colendi.

Liberalis exercitiij gratia Publicæ τῷ νερχῷ φιλοσο-
φῶν των συγγρήσεων submittit

JONAS ANTHELIUS Angermannia.
Svecus S. S. Theol. Studiosus.

In Auditorio Superiori & Maximo horis ab octava matu-
tinis ad diem 5 Junij, Æra Christianæ A. 1661.

A B O A,

Excusa à PETRO HANSONIO Acad.T.

miss miss

*Admodum Reverendo & Praclarissimo
V I R O,*

D N. M. PETRO STEUCHIO,

Norlandia rum Superintendenti dignissimo , Gy-
nasi Regij quod est Hernosandia, ac utriusq; Consistorij Præfidi gra-
vissimo : ut & Urbis ac adiacentis Ecclesia Pastori vigilantissimo,
Mecanæti & patrono, quovis honoris & obsequij cultu, reverenter
colendo, proseqnendo.

Simul ac

*Reverendis, Clarissimis & Praestantissimis VIRIS,
Hernosanden. Gymn. L E C T O R I B U S atq; Consistorij
A S S E S S O R I B U S Celeberrimis, fautoribus ætatem venerandis.*

Nec Non

Quibusdam Cætus Ecclesiastici in prædicta Diæcesi,
P R A E P O S I T I S, P A S T O R I B U S, eorumq; Collaboratori-
bus vigilantissimis, fautoribus & benefactoribus debito honore
afficiendis.

Itidem

*Dignitate atq; Eruditione Amplissimis, Clariss.
S p e c t a t i s s i m i s V I R I S,*

Dn. CANUTO INGELLI Björnkflou/ redi-
tuum in Angermannia prætori maximè industrio, ut olim hospiti
liberalissimo, ita nunc patris ad instar reverenter, quovis honore ac
obsequio filiali prosequendo.

Dn. ANDREÆ P. Teghman/ Bothniæ occiden-
tal is Vectigalium præfecto expeditissimo, Musarum fautori Certiss.

Dn. M. ANDREÆ HERNODIO, Gymn. Re-
gij Hernosand. Adjuncto laudatissimo, adfini desideratissimo.

M. PETRO ERICI Bergman/ Chirurgo expe-
rientissimo, adfini etiam honorando.

S. P. D.

*Reverendissime Domine Episcope, Reverendi,
Clarissimi, Spectatissimi ac venerabiles Viri*

Nullam rem propiorem esse veræ felicitati, solâ scien-
tia, magnificè veritatis Coryphæus Scaliger testatur;
Hæc enim est quæ mentem tenebris errorum au-
ctam illuminat, hæc ab imperfectione ad perfectionem
legitimam nos deducit, hæc animum luce veritatis illu-
strat, hæc vitiorum fibras è pectore evellit, hæc mentem
rerum abditarum intelligentiâ ornat, hæc nos ad cogni-
tionem tum Dei, tum totius mirifici operis contempla-
tionem deducit, hæc observationes concernentes die-
rum & mensium sanitatem rimatur, hæc magis expe-
ten da est quam preciosissimæ gemmæ, imò optabilior
quovis auro sive euso, sive signato. Cujus cupeditas
(haud expers fructus) quod à Deo omnisboni fonte Ja-
cob. i. v. 17. non frustra menti nostræ infusa sit, nec in
vacuum semina sapientiæ animis nostris inclusa sint, non
solum tacitus instinctus comprobat quo animus nulla non
oblata occasione fertur ad res cognoscendas, modo ju-
cundâ titillatione, modo acris aculei stimulationè; Ve-
rum etiam Antisthenes testatur in Pireæ commorans,
qui quadraginta stadia quotidie voluit emetiri, ut socra-
tem Athenis docentem audiret. Imò Crates Theba-
nus eidem suffragatur, quem, opulentissimo in mare pro-

iecto patrimonio; avitoq; solo relicto, per maria im-
mensa, provincias à patria remotissimas, infusus sciendi
amor, & verum sapientiae desiderium peragrare impule-
runt; impellit etiamnum hodiè perplurimos vivacis in-
genij homines, qualitas occulta, à Deo mentibus nostris
in fusa, longissimas suscipere peregrinationes, & varios
pati fortunæ anfractus. In summa vivunt igniculi qui-
dam cupeditatis in omnibus, qui partim consopiuntur
somno, partim injuriâ amicorum impediuntur, partim
fato emoriuntur. Ubiq; terrarum plantavit Deus vine-
am suam, & ubivis gentium & locorum semina salutis
sparsit, nec patitur notitiam sui, gentibus ignotam esse,
quin vivifico suo verbo Regni Sveciæ oras ingluvie Papa-
li exsiccatas, & oestu Cardinalium ante & circa tempo-
ra Caroli Quinti tostas, dogmate Lutheri refecit: Ea
fuit vis impulsiva, quæ me in Angermannia circa ostium
amnis Angermannici natum, ad mellifuentes & saluta-
ri doctrinâ scatentes Musarum sedes, ut iter susciperem
svasit, utq; Lutherana præcepta, partim in ædibus Reve-
rendi meis Parentis, partim alibi inculcata, überiora
adquirerem. Iam autem cum fato hic Aboam ac-
cessisse, à non nullis Excellentissimis Professoribus,
præceptoribus meis exoptatissimis, citra spem com-
monitus sum, ut in hac celeberrima Academia Aboen-
si (cujus nominis celebritas in universum ferè orbem
diffusa est) studiorum meorum partim Hernosandiaæ,
partim Ubsaliæ qualitercunq; continuatorum specimen
aliquid ederem, & observationibus aliquot astrologicis
concernentibus, Primò sanitates dierum & Mensium,
deinde Calendario variarum gentium & seculorum, Ter-
tio Baculo Runico, non antea hic loci publicæ luci e-
dito, typos lacerrem. Quamquam hæc omnia miri-
ficam

ficam sui conditoris omnipotentiam proclamare sciam,
& concedam rem esse arduam, vetustis novitatem dare,
novis autoritatem, obsoletis nitorem, obseuris lucem,
fastiditis gratiam, dubijs fidem, omnibus verò naturam
& naturæ sua omnia, tamen ita ex jure debito & vetusto
more huius florentissimæ Academiæ me componam,
ingenoliq; mei sarcinas (sub umbra & tutela Præcla-
rissimi M. Kexleri) excutiam, ut pueri olim repandis
ulnis Rhodij Colossi digitos metiebantur, & ut vastas hu-
jus ingeniorum Phœnicis cogitationes veluti pumilo ni-
su ambiri à me perspiciat inclyta Academia ad aura Jo-
ci, Hoc autem Academicum exercitium, vestrīs Am-
plissimis, Clarissimis atq; Spectatissimis nominibus ve-
strīs offerre & litare, snblimis authoritas, maxima ani-
mi moderatio, summa cum laude gesti honores
in maxima fortuna maxima animi moderatio,
spectatissima virtus, deniq; omnium vestrorum in-
eruditos prolixus favor impulerunt. Accipite
igitur hoc qualecunq; munuscum chartaceum, & pro
solito vestro candore & favore. inter donaria vobis pla-
centia benignè numerate. Vale Episcope Gravissime, va-
lete & vos Reverendi Clarissimi, Spectatissimi ac vene-
rabilis viri, Promotores & Fautores certissimi! Ego Deum
omnium Regnorum Statorem & arbitrum, qui in excelsa
vos statione collocavit, rogare non desistam, ut quam
diutissimè, vos salvos & incolumes conservare digne-
tur. Vive Patriæ decus & lumen Svciaæ Desideratis. vi-
vite vos Reverendi, Clarissimi, Spectatissimi ac Ve-
nerabiles fautores, atq; in honorifica vestrā voca-
tione, patriæ diu inservite! Benedicat vobis Jeho-

vo & custodiat vos, lucere faciat Jehova faciem suam
super vos, & misereatur vestrum, attollat Jehova faciem
suam ad vos, & det vobis pacem.

Properabam Aboæ II. Junij
Anni fluentis 1661.

Ampliss
Clariſſimis
Eſ
Spectaſſimis

Nominibus veſtris,

Cultu & obſequijs omnibus æternūm
addictiſſimus.

Jonas Anthelius Angermannianā-
Svecus SS. Theolog. Studiosus.

DISPUTATIO MATHEMATICA.

De

Observationibus quibusdam Astrologicis concernentibus:

I. Mensium Lunationes & Qualitates, ut potest:

1. Januarij Lunatio, quam proximam instituimus ingressui ☽ in ♡, medium hyemis, seu tempus intensissimi frigoris designat; quo in nostris septentrionalibus regionibus, terra ex obliquitate radiorum solarium frigore constricta nihil exhalat, aut evaporare patitur, sed vires suas calore ad interiora revocato & concentrato, quod etiam in somno animalium recte se habentium fieri videmus, recolligit, ut operationes suas in producendis frugibus & alijs naturalibus effectis uberioris postea exerat.

2. Februarij lunatio, quæ à conjunctione luminarium ingressui ☽ in ♢ vicinissima, ad proximè sequentem ☽ definitur, extremum hyemis affert: terramque frigore congelatam, dum glaciem & nives sensim resolvere incipit, aperire nititur: Unde aët hoc tempore varijs vaporibus inficitur & insalubris redditur, & aquæ terrestri & limosa ebullione turbantur. Conveniens autem est hoc tempore conclavia in ædificijs aperire, & vestimenta aliaq; utensilia aeri expondere, ut fumi frigore conclusi, ab aere incalescente extrahantur, ipsaq; à putredine tuta prætentur.

3. Martij lunatio, quæ ☽ in ♣ ingressui proxima est, prima est vernarum, qua ☽is calor ob radios quotidie rectiores vehementius in subjectam terram agit,

N

& ope

& ope lunæ aliarumq; stellarum exhalationes passim ex terra & aquis eductas, altius evehit, viscososq; halitus ab aquosis vaporibus separando, interdum fulgura, tonitrua, & cum illis pluvias excitat & producit. Cavendum hoc mense, ne pluvijs vel alijs aquis currentibus aut stantibus utamur, cum venenata sua qualitate, quam ex evaporationibus putridorum halituum acquirunt, variorum morborum causas præbeant.

4. Aprilis lunatio, quæ à ☽ in ♈ ingressu dependet medium veris seu tempus jucundissimum exhibet quo aer temperato calore imbutus cuncta ad generationem & lætitiam provocat; aquæ etiam purificantur & salubres redduntur. Hoc mense, si quæ extruenda sunt in aquis vel extra, commodissimè ædificantur, cum & aëris & aquæ vitiosis & putridis halitibus careant resq; extructæ succedente aeris calore magis corroborentur & consolidentur. Vestimenta quoq; & texturæ ex lino sub dio recte hoc tempore exsiccantur & à putridis humiditatibus expurgantur.

5. Maji lunatio, quæ Solis receptioni in ♉ vicinissima est, ultima animadvertisitur vernalum, qua cador in aëre magis ac magis ascenditur, ipseq; aer siccior redditur. Ut verò initio ad plenilunium usq; frequenter ros dulcis maximè nocivus cadit, quem Sveci appellant hâningzdagg / à cuius usu abstinere oportet oves aliaque animalia, ne nimis tempestiva eductio in pascua eo rose inficiantur. Ita post plenilunium ros saluberrimus cadit, quem & sub solis ortum colligere, in primis puro, sereno & vacuo à meteoris ignitis cœlo conveniens est, adversus varios morbos.

6. Junij lunatio prima æstivarum à Solis in ☽ ingressu

gressu æstimatur. Hac omnes continui solutiones, quæ fiunt in corporibus animalium in primis hominum, vel etiam arborum, pessimæ curationis animadvertisuntur. Nam & in læsionibus arborum vermes & putredines existunt. Ros tamen qui cadit, hoc mense gemmis & pretiosis lapidibus ac metallis plurimum virtutis tribuit, id quod ex gemmis annularum si rore illo de nocte humectentur, liquido patet. Colorem enim & virtutem illustriorem exhibent. Cataractæ etiam si illo tempore anni, hoc certè mense frequentiores sunt.

7. Julij lunatio Solis in Q ingressui vicinissima & media æstivarum existit, sub ea ros cadit perniciosus hominibus, alijsq; domesticis ad esum aptis animalibus, quem mustelæ, feles, mures &c lingunt & hauriunt; indeq; non solum aerem in istis conclavebus in quibus degunt, venenosa sed & quæ afflant animalia, febrili ac morbida qualitate afficiunt. Venti quoquæ hoc mense flantes plerumq; malis humoribus commiscentur, & ideo res omnes ad putredinem & corruptionem perducunt, vina in cellarijs in quæ penetrant pervertunt & cerevisiam aliosq; potus aciditate quadam imbuunt.

8. Augusti lunatio, quæ ingressui ⊖ in m vicinissima est, ultima æstivarum constituitur, declinans non-nihil ratione ventorum vehementium & pluviatum ad autumni qualitates. Hoc Menseros cadit qui varios vermes erucas & insecta in frugibus generat, quippe sua frigiditate poma aliosq; fructus maturat, & ex petiolis pomorum calorem nativum aufert, ut non diutius poma arboribus annexere valeant, sed cum illis decidant. Hauriunt etiam rorem illum viperæ, bufones, araneæ, mustelæ & feles, indeq; aerem vicinum inficiunt, à quo, ne illis appropinquet, quisq; sanitatis studiosus cavere debet.

9. Septembris lunatio, quæ ab ingressu ☽ in ~~de-~~
pendet, prima est autumnalium. Hac inæqualitas sum-
ma aeris animadvertisit, cui sese vaporess terrestres &
nebulæ miscent, quæ & lassitudinem & varios mor-
bos in hominibus alijsq; animalibus parvunt. Pruinæ
quoq; cadunt, quæ arborum folia deformant, & ex ar-
boribus deturbant, præsertim cum & venti hoc tempo-
re siccæ spirent, qui reliquum in arboribus & herbis
humorem depascunt & exhauriunt, & flacciditatem
rebus adferunt.

10. Octobris lunatio, quæ ☽ in ~~de-~~ ingressui pro-
xima existit, media est inter autumnales: qua non
conveniens est quidquam extruere, cum ædificia in
lunatione eadem aereas & extraneas humiditates im-
bibant. Hoc mense terra à frigiditate aeris circum-
stantis concluditur, ventiq; marini & austri mixtis
pluvijs flant, qui hominibus alijsq; animalibus molesti-
am & morbosas constitutiones adferunt.

11. Novembris lunatio quæ à ☽ in ~~de-~~ ingressu de-
terminatur, ultima est autumnalium, hyemis qualitatib-
us sese commiscens. Hoc mense vaporess nebulosi
ex aquis educuntur, hominibus in primis perniciosi.
Cavendum verò à vulneribus & contusionibus corporis
cum difficilimè sanentur & putredine facile corrom-
pantur. Venationes & pescationes feliciter hoc tem-
pore instituuntur, quod vires in piscibus & feris ex va-
poribus ab aquis & lacubus exhalantibus languescant
& deficiant.

12. Decembris lunatio, quam ☽ in ~~de-~~ introitus
monstrat prima est hybernarum. Sub hac res in na-
tura quasi sopita quiescent, cum & Luminoaria quibus
hæ sua frigiditate in ~~de-~~ & ~~de-~~ resistit, minimè obtineant
virium

virium. Ut verò qui laboribus hoc tempore parcet, & cum natura quiescit vigetior est succidente vere, toto-
quē anni tempore insultibus adversis resistere facile
potest; ita qui nimium sese movet & macerat, invalidus
est subsequenti tempore, nulloq; negotio adversis
tempestatibus frangitur & concidit.

II. Regulas sanitatis singulis mensibus ac- commodatas.

1. Jan. mensis quando à nativa sua qualitate frigi-
da seu patius congelante ad tepiditatem & humiditatem
resolvente congelata declinat, catharros & defluxio-
nes ad pectus excitat, tussim creat, & causam apo-
plexiæ alijsq; ægritudinibus præbet. Conveniens ergo
et hoc tempore uti mane ante cibum aromatibus &
herbis exiccatibus, & bibere vinum forte meracum,
sunt qui conducere statuont vinum adustum, vel aquam
vitæ cum aniso & alijs aromatibus ex vino extractam
& destillatam. Hic itaq;

Mensis amat tepido Iani decurrere victu,

Et refici grato sape liquore jubet.

Vena tibi nullus exsudet secta cruoress,

Sed calida fas est mergere corpus aqua.

2. Febr. Mensis humiditates auget, cùm in aere
ob vapores, qui ex ascensu Solis & radijs directioribus
copiotè attolluntur, & vicissim frigiditate aeris resoluti
in quas in superficiem terræ delabuntur, tūm in cor-
poribus in quibus sangvis ebullire incipit. Bonum i-
gitur est adversus frigus, quod hoc mense cum primis
nocet, & varijs morbis causam dat, corpus bene mu-
nire, calidisq; balneis & fomentis fovere, simulq; vi-
tu tenuiore uti, ne corpora repleantur. Bonum quo-

que est domi se continete, neq; aeri, qui maxime in salubris est, se committere.

Februa olus, volucresq; cibis odere palustres,

Esseq; inertifica febre timenda solent.

Pharmaca tunc hauri; tunc scinde in pollicē venam,

Et calido muleum flumine membra fove.

3. Martio mense etsi sanguis in corporibus humanis valde augetur, tamen eundem per venæ sectionem temere purgare saniores medici valetudini adversari statuunt, nisi pleuritidis febrium ardentium vel aliorum morborum initia eandem efflagitent. Conducit igitur balneis calidis frequenter uti, quo corpora sordibus quæ hoc tempore eadem maxime inquinant, abluantur. Vesci quoq; mane ruta, pulegio, salvia adversus aeris infectiones, & vinum absinthiacum bibere ad discutienda phlegmata & consumendas cruditates. Commodum quoq; est uti hoc tempore cibo paucō, dulci & bene nutritiente.

Martius humores & terræ, & corporis auget,

Tunc ratio est puri magna tenenda cibi,

Dulcia tunc profundit acri condita sapore:

Pharmaca non profundit: venam aperire nocet.

4. Aprilis mensis purgationibus instituendis accommodatissimus est, sive fiant per venæ sectionem, sive per alvi laxationem sive etiam per sudores. His enim varijs morbis, qui hoc tempore homines effervescentiâ & ebullione humorum vexare solent, occurritur. Laboribus etiam corpus defatigare, ciboq; & potu non-nihil subtrahere, pisibus item salitis & halecibus abstinere, boni vero succi cibis, ut ovis, & pullis gallinaeis vesci senitati in primis conducit.

Frigo-

Frigore cum lenta revocat telluris Aprilis;

Tunc etiam est tenuis, perq; forata cutis.

Tunc intus sunt aucta magis suntq; omnia plena,

Solvere se venter, vena aperire jubet.

5. Majus mensis balnea calida & emollientes cibos exposcit. Potest & quisq; hoc tempore pleniore vi-
ctu uti modo sibi caveat à cibis falsis & cerebris anima-
lium, quæ pituita salsa & superfluitatibus inutilibus cor-
pus replent. Venam quoq; Epaticam multi hoc men-
se utiliter secant, & in pratis ac hortis cantu, fidibus
& alijs ludicris exercitijs sese oblectant & symposia a-
gitant, quo sangvis piger & melancholicus excitetur,
diluatur, & quasi reviviscat.

Omnia jam florent, jam formosissimus annus:

Iamq; tibi cuncti mollius esse volunt.

Balnea nunc cole, nunc sit pharmaca sumere cura;

Et tibi nunc misso sangvine vena fluat.

6. Junio mense, quo, ut & reliquis æstivis, humiditates in corporibus animalium solvuntur & extrahuntur, absti-
nendum est à magnis laboribus & usu medicamentorum purgantium & balneorum calidorum, nisi necessitas sum-
ma, quæ legem frangit, aliud exigat. Quia enim me-
dicamenta & balnea humores è suis vasis eliciunt &
movent, quod aëris constitutio aliàs hoc tempore co-
piosissimè præstat, efficitur ut illorum usu humores ab-
sumantur & cum ijs calor nativus ac natura ipsa de-
ficiat, vel languescat. Conveniens ergo est quietam
vitam vivere & modicè infrigidanti & humectanti vi-
tu uti.

Iunius q; gaudet gelidis, q; pascitur herbis:

Vivisco humoris tunc inimica fuge.

Latitia

*Latitia & recreet tunc mentem blanda voluptas;
Affligat corpus, nec medicina tuum.*

7. Julio mense, calor aeris, diurna radiorum solarium directorum actione, & signo appropriato Leonis, cum quo & oritur Sirius, stella cœli post luminaria & venerem ac Jovem fulgidissima, intensissimus est, etsi ut antecedente, humectante & infrigidante vixtu utendum ut lactuca acetō mixto, Asparago, & vino aqua diluto, vel cerevisijs tenuioribus sed amaris, cujusmodi sunt hordeaceæ, Wismariensis & Brunsvicensis &c. Tamen cavendum, ne corpora vel calore solis & aeris vel motu, vel alijs de causis calefacta, subitis & magnis haustibus infringidentur, quando infrigidationes illæ variorum morborum causa sunt.

*Aeris ignifluos intendit julius aestus;
Hoc brevior somno tempore danda quies.*

*Balnea vitentur : nec venam tangere ferro,
Nec Domina petulans accubuisse velis.*

8. Augusto mense ut à cibis aromatibus conditis, ne nimium illis sanguis & spiritus incalescant, ita quoquè à balneis calidis sudoriferis abstinendum, quando quidem calor aeris sudores satis provocat: abstergentibus potius tantummodo utendum ad abluerendas fordes. Hoc mense veneris quoq; affectibus indulgendum nimioq; cibo & potu corpus onerandum non est, cum ut præcedentibus aestivis ita hoc venus & ingluvi es valde noceant. Moderate potius bibendum & cœrevisia absinthiaca ad excitandum appetitum & refrigerandum Epar utendum.

*Ipse & Augustus somnum restringit & escas,
Et veneris cupidos gaudia ferre vetat.*

Pharmaca nemo bibat, laceret nego corpora ferro :

Nec gelidas intra delicietur aquas.

9. Septem-

9. September mensis in quo radij solares ex humi-
liore Solis supra horizontem constitutione subinde ob-
liquiores fiunt, frigiditatem in aere, & melancholiam in
corporibus humanis auget. Conducit ergo melancho-
licum sanguinem per venæ sectionem, & crassos hu-
mores per medicamenta purgantia educere : ad dige-
rendam etiam melancholiam indulgere genio, & fron-
tem hilarem sumere arduis negotijs nonnihil sepositis
& cuticulam curare lotione aquæ dulcis, & cibo ac
potu pleniore. In primis verò commendatur usus la-
ctis caprini, & usus avium & carnium ferinarum.

Poma dat, & gratos September ab arbore fructus,

Tum etiam presso pascere lacte capra.

Pharmaca nil prohibet tunc sumere, scindere venam.

Nec tuus externum vitet aroma cibus.

10. Octobri mense venæ sectio, medicamenta pur-
gantia & balnea Calida adhiberi possunt; Rectè etiam
omnibus alijs corporis membris, exceptis inferioribus
circa genitalia, medicina administratur ; modo nimio
potu corpus ne oneretur : Conveniens verò est bibere
lac caprinum, & vesci carnibus volucrum tam dome-
sticarum quam ferinarum, item aliorum animalium.

Octobri offertur venatio, vina volucres :

Utere, nec dubites, non tenuisse modum.

Sic tamen: ut ne oneres nimio præcordia victu,

Cumq; modo studeas non tenuisse modum.

11. November mensis & venæ sectiones, & balnea
sudorifera prohibet, secus qui facit, & ijs temere uti-
tur, naturæ, quæ corporis meatus frigore constringit,
& recludit, repugnare videtur. Laboribns verò ad
sudorem usq; fese defatigare non insalubre judicatur,

O si po-

si postea & corpus calefacienti victu reficiatur. Cibis
nempe aromatibus benè conditis & vino forti vel mul-
sa: Zingibere quoq; condito mane uti convenit. Vi-
tanda autem in primis venus, quæ si ullo, hoc quoq;
tempore plurimum nocet & corpus enervat.

Esse salutaris perhibetur mulsa Novembri,

Zingiber & dulci fiscile melle natans.

Tum neg, sape laves: veneris neg, sacra frequentas;
Ante senex tempus ne videare tuum.

12. December mensis, ut corpus contra frigus be-
nè muniatur & calidum conservetur, unicè exigit. Un-
de & victu calefaciente, & cibis calamo aromatico,
Croco, Aniso, pipere, zingibere, alijsq; aromatibus be-
nè conditis & vino forti idipsum fo vendum, nec frigi-
do potu aut esu infringidantium stupefaciendum est. Qui
verò hoc negligit & vel gelidi potus copia obruit, vel
in aere nimium frigido caput & pedes infringidat, is
podagram & capitidis affectiones facilis negotio incurrit:
Veneris delicijs, modo cum pietate, honestate & mo-
deramine, adhibeantur, quilibet quoquè hoc tempore
frui potest.

Esus ante focum calidus utare Decembri,

Valde olus & lac sunt tunc fugienda tibi.

Tunc vino veneriq; indulge, & aromate multo
Sparge cibos, artus sape labore doma.

Aliud: incidas capitidis defensi à frigore venam, cin-
nameoq; tuus fraget odore calix.

De Phlebotomia observa etiam hos versus:

Hi sunt tres menses, Majus, September Aprilis;

In quibus eminus, ut longo tempore vivas.

Ver

*Ver, Aestas dexteras: Autumnus Hyemsq; sinistras;
Percutunt venas, tolluntq; è corpore pœnas.
Luna vetus veteres, juvenes nova luna requirit.
Prima dies vene tibi sit moderatio cœna;
Altera late dies: Tertia tota quies.*

III. Dies caniculares.

Margaris os canis est; caudem Laurentius addit.

IV. Aeris mutationes &c Annonam.

*Sol serò rubens serenitatem aeris indicat. Manè si
rubet; vespertinas pluvias insinuat. Mat. 16: 3.*

*Serò rubens cælum, cras indicat esse serenum,
Sed si manè rubet, venturos indicat imbres.*

Sol si pallidus, grandinem aut pluviam significat.

*Radij ☽ & nubes subruberæ, sive in rectum, sive in
se se retortæ, significant ventos ex ea parte, in qua ta-
lia apparent nigra, & obicura imbres & hyemes.*

*Nubes in quibuscunq; finibus conspectæ, ac similes
floccis lanæ, nonnunquam hyemes afferunt, sic etiam
si per totas nubes sol longos extenderit radios.*

*Arcus quoconq; tempore constititerit, si serenum sit,
hyems: Si hyems, serenitas exspectanda erit.*

Duplus autem apparet pluviam præsigit.

*Stellæ cum splendidiores, grandiores solito apparent,
quacunque in cœli plaga luxerint, ab illa ventos con-
citabunt.*

*Trajectories, ac jaculationes stellarum, aeris siccii-
tatem indicant, quæ si ad unam partem ferantur, ab
angulo illo ventum indicant; si in diversas partes fe-
runtur, inundationes, ac aëris turbationes minantur.*

Causæ cessationis ventorum triplices recenseripos-
sunt. 1. Est æstus ☽, & calor, quo vapor venti con-
sumitur. 2. Frigus intensem, quo pori terræ claudun-
tur, exhalatioq; expirare prohibetur. 3. imber, qui
poros terræ replet, spiritumquè intus conceptum in-
cludit, & exhalationem sursum ductam sine flatu de-
primit, imò aqua pluviaæ foramina terræ obstruit, ne
exhalationes illæ, ex quibus ventus augetur, exēant, &
sic destituantur materiā. Plin. lib.2. inquit: Sol & au-
get & comprimit fatus, auget exoriens occidensq; com-
primit meridianis æstivis temporibus.

Medio diei, aut noctis, plerumq; sopiuntur venti,
quia aut nimio frigore, aut æstu solvuntur.

Venti maximè exspectantur, quando nubibus di-
scussis cœlum apparet, ventos pronunciat Mare undis
ex æstuans, & in litoribus valdè resonans. Idem fa-
ciunt montium juga pura existentia.

Luna si tertiâ die post ♂ aut ♂, aut in ipsa ☽,
tenui, puraq; luce fulserit, stabilem serenitatem spon-
det. Si autem nigra fuerit, pluvias portendere dicitur
ac hyetem minatur.

Pallida luna pluit, rubicunda flat, alba serenat.

Observandæ sunt & areæ, quæ lunam aliquando
circundant, nam si una fuerit, & pura paulatimquè
marcescens evanuerit, serenitatem: si duæ aut tres,
hyemes significant: Deniquè quo plures, & majores
fuerint areæ, tanto asperiores ventos portendunt.

Nebulæ ima potius, quam juga montium obsiden-
tes, in medijs campis humiles prostratae serenitatem, ad
cœlum verò ascendens pluviam designant.

Calor æstate, vere, & autumno homines & jumenta
solito acrius infestans pluvias designat.

Offa

Offa aliquando luxata, fracta vel lassa, solito acrius fatigantia, vel dolentia, tempestates designant.

Si muscae, vel pulices solito infensius homines ac jumenta vellicant, brevi venturas pluvias nunciant.

Gallinæ domesticæ, pulvere se opplentes, & clamantes, & hirundines garrientes circa paludes, & propè terram volantes, imbre rem indicant. Item, canes terram effodientes, item cornicis assiduus garritus, Gruum altissimum volatus, Balneum maritimatum, aut lacustrium avium, canes gramaea esitantes, cattus seu felis diutius se ornans, Ranarum coaxatio, pulicum morbus acriores, Fumi in caminis repressio.

Si durante maximo frigore parietes lateritiæ sudorem aut humorem emittant, signum est venturæ nivis aut mutationis frigoris & pluviarum.

Noctua in imbre garrula serenitatem: Sereno tempestatem præsigit.

In Januario.

Bacchus & alma Ceres patiuntur tristia damna:

Cum nive non tegitur terra perusta gelu.

Aliud. Clara dies Pauli bona tempora denotat anni:

Si fuerint venti, designant pralia genti:

Si fuerint nebulae, pereunt animalia quæc:

Si nix aut pluviae, tunc fient tempora cara.

Non credas certè, quia fallit regula sèpè:

Nam si vult Dominus convertit is omnia solus.

In Februario.

Cum canit ante diem, quo virgo puerpera templum

Invisit, gratum dulcis alauda melos.

Muta silet tanto post illum tempore, quanto

Ante illum tenera voce sonora fuit.

Sole micante, die purificante, nix erit major
quam ante.

In Petri cathedrā frigescit quando, diebus

Durabit frigus tunc quater atq; decem.

Matthias glaciem frangit, si invenerit illam

Ni frangit, glaciem (tu mihi crede) facit.

Quin etiam frigus si tum sentitur & horror,

Aspera adhuc multo tempore durat hyems,

Dum nix alta jacet glaciem dum flumina trudunt;

Quassatae rates, & non tractabile flumen,

Februa nunc semper comitantur frigus & algors,

Aspera si non savit hyems mense secundo,

Crede mihi, in sancto Paschate frigus erit,

Occlusos Phæbus referat cum Piscibus agros,

& multas multa cum nive fundit aquas.

In Martio

Usitatum est colonis prædicere tot tempestates pluvias æstate oborituras, quot dierum in Martio nebula-
sa fuerit constitutio, totq; Pascha consecuturas pruinas,
& Augusto mense effumaturas nebulas, quot noctibus
Martius irrorarit.

Cum siccus fuerit, bona tempora denotat anni;

Martius, & frugum fertilitate beat.

In Aprili

Quam conserere volumus verno tempore terram,
istam præparabimus ac fodiemus in Autumno, ac vi-
ce versa. Sic enim terra ista utrinque bene percocta,
cum æstivo solis calore, tum hyberno frigore, nimi-
rum solem pariter & frigus quæ seculit, votis optimè
respondet avari agricolaræ.

Ante

Ante diem Marci strepitum quo rana diebus

Edit, post illum tot quoq; muta silet.

Luc. 21. Vide sicum & omnes arbores, cum protrudunt jam gemmas, cernentes ex vobis ipsis, scitis quod jam instat aestas.

Tum bonus est annus, feliciter omnia crescunt.

Replentur cella & horrea leta simul :

Martius exsiccat cum terram, humectat Aprilis,

Frigidumq; sequens aëra Majus habet.

In Majo.

Cum tuus est Iacobe dies & sancte Philippe,

Nil segeti duro frigore pejus erit,

Si est clara dies Urbani, rustici optima quæque sibi pollicentur.

Mensis ubi fuerit Martius sub nube serenus,

Et contra pluvias factus Aprilis aquis :

Frigora si majus secum trahat, aureus annus,

Tunc tibi & omnigenis fructibus uber erit.

In Junio.

Ex aëtis constitutione, quæ incidit in diem Medardi vel circiter, de tota messis tempestate conjecturas faciunt: quæ etsi non exactè semper cum eventu congruunt, raro tamen prorsus aberrant.

Baptista fuerit cum lux pluviosa Iobanni:

Ingrati messis plena laboris erit.

Cum calor & pluviae coeunt æstate frequentēr,

Agricolæ tacitâ gaudia mente fovent.

In Julio.

Implentur varijs frumentis horrea, quando est

Aer Iacobi lucidus ante diem.

In Au-

In Augusto.

Augusti donis pecudesq; hominesq; fruuntur.

Maximam ubertatem sequitur sterilitas plerumq; ex haustæ enim sunt agrorum & arborum vires.

Bartholomæi dies si clara erit, Autumnum secutum bonum existimant.

Cum altam supervolat ardea nubem, tempestatem significat.

In Septembri.

Si Ægidij dies clara fuerit, integer mensis serenus erit. Et secum Autumnus commoda multa trahit.

In Octobri.

Quando oves vesperi non libenter domum abigi se patiuntur, plerumq; nivem aut pluvias designant.

Florida nudatur folijs cum serius arbor,

Asperitas hyemis summa venire solet.

Quando in sylvis est bona saginatio, & proventus glandium uberior, tunc multæ nives, hyemsq; aspera futura existimatur.

Multæ autem nives fæcundam messem præsagiant.

In Novembri.

Dum sacra Martini recolo, mox solis in ortu

Plejades in gelidas præcipitantur aquas.

Illa dies toto fuerit si nubila calo,

Inconstans frigus, turbida fiet hyems:

Sin verò Phœbus perluxerit aethere claro,

Intensum frigus, sicca sequetur hyems.

Pectus anseris solet circa Festum Martini observari. Vulgo enim creditum est, os pectoris album significare nives, nigrum pluvias.

Nivis

Nivis multitudo magopere prodest, ut sensim col-
liquescens dilabatur, ita & terra fermentari optimè po-
test, calore circum occluso atq; coarctato.

*Andrea Festum certè comitatur hyems, si
Adventum differt frigore dura suum.*

In Decembri.

*Aspera cum mitescit hyems, tum densa cadit nix,
Nubes si adfuerit: Si tamen atra pluit.*

*Quando prata virent Natalis tempore Christi,
In Pascha Feso tum nive tecta latent.*

Cum luna crescente redit Natalis IESU,
Tunc annus sequitur fertilis atq; bonus.

Quò proprietor fuerit Christi Natalis IESU
Cum nova recrefrens cornua Luna parat:

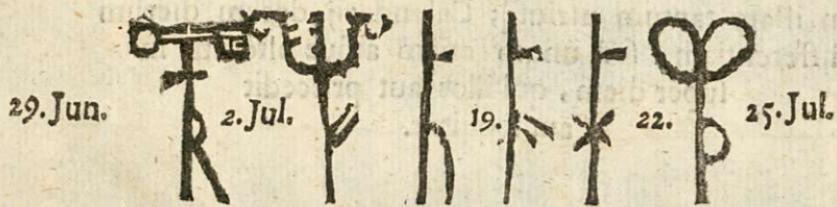
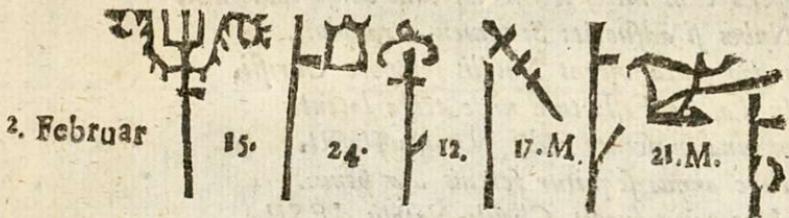
*Annus eò melior, tu experto crede, sequetur,
Qui nos optata fertilitate beet.*

Quò proprietor fuerit Christi Natalis IESU
Cum sua jam minui cornua luna finit.

*Annus eò pejor, tu experto crede, sequetur,
Qui varijs angat nos crucietq; modis.*

NOTA. Prædictiones & observationes, quæ mensibus inserviunt, & certis mensium diebus attribuuntur: non de ipsis tantum diebus accipiendæ sunt, sed aliquot dierum continuum complectuntur spacium: non illam tantum utriusq; Calendarij decem dierum differentiam, sed unum etiam atque alterum in-
super diem, qui illos aut præcedit
aut sequitur.

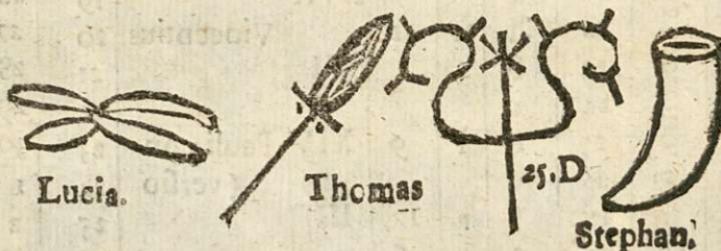
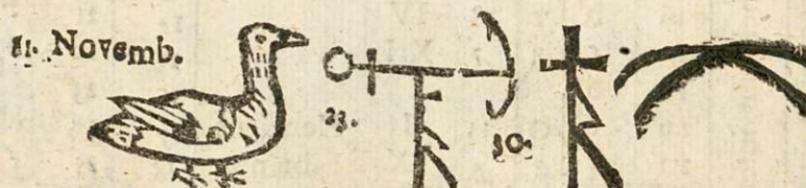
BACULUS

LEADER

B

RUNICUS.

Menses	JANUARIUS XXXI								Dierum	Menses fixi
	Dies	L.D	Aur.	Num.	Sanct. & Fest.	Perl.	ab ill.	copt.		
Congruimob.	I	Α	Γ	3	XI X VIII	Circ.	6	7	Tuba dicitur.	6. Jachatith.
	2	β	Δ	II	XVI	Dom.	7	8	Nonæ Epiphania	6. Amischar.
	3	γ	Ε	19	V	(Calen)	9	10	Canutus	
	4	δ	Θ	8	XIII		10	11	Jdus	
	5	ε	Π	16	II		12	13	Henricus	
	6	Ϛ	Ρ	5	X		14	15	Fabianus	
	7	Ϛ	Ω		XIX		16	17	Vincentius	
	8	Ϛ	Π		VI		17	18	Pauli con-	
	9	Ϛ	Ε		XV		19	20	versio	
	10	Ϛ	Β		IV		21	22		
	11	Ϛ	Ν		XII		23	24		
	12	Ϛ	Β		I		25	26		
	13	Ϛ	Κ		IX		26	27		
	14	Ϛ	Σ		XVII		27	28		
	15	Ϛ	Η		VI		28	29		
	16	Ϛ	Ο		XIV		29	30		
	17	Ϛ	Δ		III		1	1		
	18	Ϛ	Μ		XI		2	2		
	19	Ϛ	Α		XIX		3	3		
	20	Ϛ	Α		VIII		4	4		
	21	Ϛ	ρ				5	5		
	22	Ϛ	β				6	6		
	23	Ϛ	β				7	7		
	24	Ϛ	δ				8	8		
	25	Ϛ	δ				9	9		
	26	Ϛ	ε				10	10		
	27	Ϛ	ε				11	11		
	28	Ϛ	Ϛ				12	12		
	29	Ϛ	Ϛ				13	13		
	30	Ϛ	Ϛ				14	14		
	31	Ϛ	Ϛ				15	15		

Hebraeorum 5. Schebeth. Ecclesiasticus 8. Atheniensium 8. Ανθετηγαντο - - incipiunt inter 22 Decemb. & 20 Jan.

Syro-Græcorum seu Gazentium & Macedonum 4 mensis, qui Adynæus dicitur. Syrorum seu Syro chaldaeorum 4 Mensis, qui dicitur Canun posterior. Muscoviarum 7. & Venetum ii mensis.

Menses	FEBRUARIUS XXVIII Dierum										Menses fixi
congrui mob.	Die	Lit.	Aur.	Nu	m.	Sanct.& Fest	Perf.	Abiss.			
Rec.		Do.	Dio.	Got.	corr.	Brigita C. F. Purificat. M.		cop.			
	I	d	II	V	XVI	Nonæ		6.	Amschir.		
	2	e	III	V	XVII	○ in ☽	Jdus	7.	Abschir.		
	3	f	II	X	XVIII			8.	7. Megabith.		
	4	g	X	X	XVII			9.	Parmahath		
	5	h	XIII	XV	XV			10.	Athiop.		
	6	i	XII	XIV	IV			11.	6. Jachathith,		
	7	j	XI	XII	XII			12.	convenit cum Abiss.		
	8	k	X	XI	I			13.	Amschir.		
	9	l	IX	X	IX			14.	Hebraor.		
	10	m	VIII	VII	XVII			15.	6 Adar, Eccl. 12.)		
								16.	Atheniens. 9 ελαφηβολιαν.		
								17.	incipiunt inter 21 Jan. & 18 Feb.		
								18.	Syro - Graecor. seu Gazentium & Macedonum 5 mens. qui peritus dicitur.		
								19.	Syrorum seu Syro chaldeor. 5 mens. qui Sabat seu Asbat dicitur.		
								20.	Muscovitarum 8, & Venetum 12 mensis.		
								21.			
								22.			
								23.			
								24.			
								25.			
								26.			
								27.			
								28.			
								29.			
								30.			

N.B. Veadar Hebraor: incipit inter 19 & 28 febr.

Ethiop. Miazia 8 mens.

Menses fixi

Menses mens.

Ginboth.

Paschnes.

abist.	Parmuda	8 mens.
copt.		
6		
7	8	9
8	9	10
9	11	12
10	13	14
11	15	16
12	17	18
13	19	20
14	21	22
15	23	24
16	25	26
17	27	28
18	29	29
19	30	30
20		
21		
22		
23		
24		
25		
26		
27		
28		
29		
30		

Pharavandir Adarpahasth 2. mensis.

Perf.	1	2	3	4
abist.				
copt.				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				
20				

Menses fixi	Ethiop. Miazia 8 mens.	Ginboth.
abist.	Parmuda	
copt.		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		

Calendæ	Nonæ	—
—	—	—
—	—	—
—	—	—
—	—	—

Jdus
Tiburtius
Gomardagb

Georgius
Marcus

XVI	V	XIII	II	X	XVIII	VII	XV	IV	XII	I	IX	XVII	VI	XIV	III	XI	XIX	VIII
Dio.	go.	corr.				K	S	H	O	A	M	A	I	P	Z	H	I	G
Do.																		
Lit.																		
Des.																		

II	19	8	16	5	13	2	10	18	7	15	4	12	1	9	17	6	14	3
Dio.	go.	corr.					K	S	H	O	A	M	A	I	P	Z	H	I
Do.																		
Lit.																		
Des.																		

Hebraor. 8 Jiar incipit inter 31 Mart. & 28 April.	Atheniens. ir. Θαργηλιων inter 19 Mart. & 19 April.
Mob.	Rec.
congrui	

Syro-Græc. seu Gazenium & Macedonum 7 mens. qui Xanthicus dicitur.
Syrorum seu Syrochaldæor. 7 mensis, qui Nian dicitur.
Muscovitarum 8, & Venetum 2.

Menses	MAJUS XXXI Dierum						Menses fixi.
Congrui nob. Reci. es	Di	Lit.	Aur.	Num.	corr.	Sanct. & Fest.	Perf. abiss. copt.
	I	b	c	d	e	f	Paichnes 9. mensis
	2	c	d	e	f	g	Adarpahascht
	3	d	e	f	g	Phil. & Jac. C (aut Walpur. Crucis inv.)	Chardad 3 mensis
	4	e	f	g	a	Nonæ	
	5	f	g	a	b	in II	
	6	a	b	c	d	○	
	7	b	c	d	e	Jdus	
	8	c	d	e	f	Ericus	
	9	d	e	f	g		
	10	e	f	g	a		
	11	f	g	a	b		
	12	a	b	c	d		
	13	b	c	d	e		
	14	c	d	e	f		
	15	d	e	f	g		
	16	e	f	g	a		
	17	f	g	a	b		
	18	g	a	b	c		
	19	a	b	c	d		
	20	b	c	d	e		
	21	c	d	e	f		
	22	d	e	f	g		
	23	e	f	g	a		
	24	f	g	a	b		
	25	g	a	b	c		
	26	a	b	c	d		
	27	b	c	d	e		
	28	c	d	e	f		
	29	d	e	f	g		
	30	e	f	g	a		
	31	f	g	a	b		

Mensis embolimus Athenenium incipit inter 17 & 29 Maj.

Ethiop. Ginboth 9. convenit cum Abiss. Paichnes
Peuna

Hebraor. 9. Sivan inter 29 April & 28 Maj incipit. Eccl. 3.
Atheniens. 12 συνῆσθε πρὸ πομῆρα incipit inter 19 April. & 17 Maj

SyroGræc. & Macedonum 8 mensis, qui Artemisius dicitur.
Syrorum seu Syrochaldæor. 8 mensis, qui jar dicitur.
Muscovitarum 9. & Venetum 3.

Aethiop. Sene 10 mensis convenit cum Abiss. Penua.

Hamle.

Epip.

Peuna 10 mensis

Menses

Menses fixi
Abiss.
copt.

7 8 9 10 11 12 13 14 15 16

25 26 27 28 29 30 1 2 3 4

2 29 20 21 22 23 24 25 26

27 28 29 30 1 2 3 4 5

6 17 18 19 20 21 22 23 24

15 16 17 18 19 20 21 22 23

24 25 26 27 28 29 30 1 2

3 4 5 6

Dierum
Sanct. & Fest.

Calendæ

Nonæ

Medardus

Långste Dagh
in Æschillus

Jdus. Anth.

Vitus

Botolphus,
Henricus,
Gervasius,

Johannis Ba.
(ptistæ)

Petri Pauli.

JUNIUS XXXI

Perf. V

XIII II X XVII VII

XV IV XII I IX

XVII VI XIV III XI

XIX VIII XVI

VII

VIII

VII

VII

VII

VII

Menses

Di-
es

Lit.
Do-

Di-
go

T
Θ
Π
E

N
B

K

S
H

O
Δ

M
A

I

P
Z

mob.

Rec.

Hebr. 10 Tamuz incipit inter 29 Maj & 26 Junij. Eccl. 4.

Athen. I. ἵκαρον βασιλεὺς incipit inter 29 Maj & 25 Jun.

Syro-Græc. seu Gazensis & Macedonum 9. mensis qui Dæsius dicitur.

Syrorum seu Syrochaldæorum 9 mensis, qui Haziran dicitur.

Muscovitarum 10. & Venetum 4 mensis.

congrui

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

11 12 13 14 15 16 17 18 19 20

21 22 23 24 25 26 27 28 29 30

Aethiop. Haæle ii mensis, ut Epip Abiit.

Nahase

Epip. ii. mensis

Muſre

copt. 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16

Thir. 25 26 27 28 29 30

17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30

Mardad 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14

15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30

Calendæ Visit. Mariæ Nonæ

in ♂ Mar. (gareta Jdus)

Magdalena Jacobus Ap. 19

Olaus R. Germundus. 25

Sanct. & Fest.

XIV III XI

VIII XVI V

Aur. Dio. corri. V XIII II X XV

XII I IX XVII VI

XIX VIII XVI

N. Go. corr. T O E N B K

Z H O Δ M A

I P Z M R A T

Dio. 19 8 16 5 13 2 10

18 7 15 4 12 1 9

17 6 14 3 11 2 19

Lit. Do. 8 2 6 3 10 4 5 6 7 8 9 10

11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22

23 24 25 26 27 28 29 30 31

Rec. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22

23 24 25 26 27 28 29 30 31

mob. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22

23 24 25 26 27 28 29 30 31

Di. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22

23 24 25 26 27 28 29 30 31

Hebr. ii Ab incipit inter 26 Jun. & 26 Julij. Eccl. 5.

Athen. 2. περὶ γέννησιν, incipit ut Hebr. Ab.

Syro Græc. seu Gazenium & Macedonum 10 mensis, qui Pamæmus dicitur.

Syrorum seu Syro chaldaeorum 10 mensis, qui Tamuz dicitur.

Muscovitarum ii. & Venetum 5 mensis.

Menses	'AUGUSTUS XXXI Dierum												Menses fixi
congrui	mob.	Rec.	Di	Lit.	Aur.	Num.	Sanct.& Fest.	Perf.	abiss. copt.	Æthiop. Nahase	Nahase 12 congruit cum Abiss.	in intercalari	
			Di	Lit.	Aur.	Num.	Sanct.& Fest.	Perf.	abiss. copt.	Æthiop. Nahase	Musfre 12 mensis		
			Dio	Go	corr.	XIII	Calendæ	26	8	9	10	11	12
			c	d	e	II	Nonæ	27	9	10	11	12	13
			8	16	5	X	Laurentius	28	10	11	12	13	14
			13	2	10	XVIII	Jdus, ♂ in my	29	11	12	13	14	15
			18	7	15	VII	Assu. Mariæ	30	12	13	14	15	16
			15	4	12	XV	dyre wårdf. dag	1	13	14	15	16	17
			1	9	1	IV		2	14	15	16	17	18
						XII		3	15	16	17	18	19
						I		4	16	17	18	19	20
						IX		5	17	18	19	20	21
						XVII		6	18	19	20	21	22
						VI		7	19	20	21	22	23
						XIV		8	20	21	22	23	24
						III		9	21	22	23	24	25
						XI		10	22	23	24	25	26
						XIX		11	23	24	25	26	27
						VIII		12	24	25	26	27	28
						XVI		13	25	26	27	28	29
						V		14	26	27	28	29	30
						XIII		15	27	28	29	30	1
													Tuth &c.
			b	c	d								1
			g	A	b								2
			b	c	d								3
			c	d	e								4
			f	g	A								5
			b	c	d								6
			c	d	e								7
			f	g	A								8
			b	c	d								9
			c	d	e								10
			f	g	A								11
			b	c	d								12
			c	d	e								13
			f	g	A								14
			b	c	d								15
			c	d	e								16
			f	g	A								17
			b	c	d								18
			c	d	e								19
			f	g	A								20
			b	c	d								21
			c	d	e								22
			f	g	A								23
			b	c	d								24
			c	d	e								25
			f	g	A								26
			b	c	d								27
			c	d	e								28
			f	g	A								29
			b	c	d								30
			c	d	e								31

Hebr. 12. Elul incipit inter 26 Jul. & 25 Augusti, Eccl. 6.

Syrorum seu Syrochaldæorum II mensis, qui Lous dicitur.

Muscovitarum 12 & Venetum 6 mensis.

Menses	SEPTEMBER XXX Dierum												Menses fixi	
congrui	mob	D	Lit	Aur.	Num.	Sanct.& Fest	Perf.	abist	copt.	Iulch 1. mensis	Æthio.	Macaram 1. meosis		
Reci.		Do	Dio	Go	corr.	Calendæ	27	4	5	6	7	8	9	10
		1	f	S	XII		28	5	6	7	8	9	10	11
		2	g	A	X		29	6	7	8	9	10	11	12
		3	B	g	XVIII		30	7	8	9	10	11	12	13
		4	C	A	VII		-	8	9	10	11	12	13	14
		5	D	B	XV		-	9	10	11	12	13	14	15
		6	E	K	IV		-	10	11	12	13	14	15	16
		7	F	H	XII		-	11	12	13	14	15	16	17
		8	G	S	I		-	12	13	14	15	16	17	18
		9	H	A	IX		-	13	14	15	16	17	18	19
		10	I	M	XVII		-	14	15	16	17	18	19	20
		11	J	A	VI		-	15	16	17	18	19	20	21
		12	K	P	XIV		-	16	17	18	19	20	21	22
		13	L	I	III		-	17	18	19	20	21	22	23
		14	M	Z	XI		-	18	19	20	21	22	23	24
		15	N	R	X		-	19	20	21	22	23	24	25
		16	O	T	IX		-	20	21	22	23	24	25	26
		17	P	S	VIII		-	21	22	23	24	25	26	27
		18	Q	A	XVI		-	22	23	24	25	26	27	28
		19	R	T	V		-	23	24	25	26	27	28	29
		20	S	C	XIII		-	24	25	26	27	28	29	30
		21	T	E	II		-	25	26	27	28	29	30	1
		22	U	F		-	-	26	27	28	29	30	1	2
		23	V	G		-	-	27	28	29	30	1	2	3
		24	W	H		-	-	28	29	30	1	2	3	
		25	X	I		-	-	29	30	1	2	3		
		26	Y	Z		-	-	30	1	2	3			
		27	Z	A		-	-							
		28	A	B		-	-							
		29	B	C		-	-							
		30	C	D		-	-							

Hebr 1. Tifri. indeoatur inter 24 Aug. & 23 Septemb. Eccl. 7.
Athen 4. *ματθητηγιον* imitatur Hæbraum.
Syrorum seu Syro chaldaeorum 12 mensis, qui Elul dicitur.
Muscovitarum 1 & Venerium 7 mensis.

Menses OCTOBER XXXI Dierum Menses fixi

Menses		OCTOBER XXXI Dierum										Menses fixi	
congruū mob.		D.	Lit.	Aur.	N.	Sanct. & Feli.	Perf.	Abissi					
Rec.	es	Do	Di	Go	π	mehar.	Papa	2 mensis	copt	Hathur.			
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2		b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m
3		10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
4		5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
5		12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
6		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
7		19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
8		18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
9		17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
10		16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
11		15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
12		14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
13		13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
14		12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
15		11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
16		10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
17		9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
18		8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
19		7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
20		6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
21		5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
22		4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
23		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
24		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
25		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
26		30	31	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
27		29	30	31	1	2	3	4	5	6	7	8	9
28		28	29	30	31	1	2	3	4	5	6	7	8
29		27	28	29	30	31	1	2	3	4	5	6	7
30		26	27	28	29	30	31	1	2	3	4	5	6
31		25	26	27	28	29	30	31	1	2	3	4	5

Athiop. Tikmichi 2 mensis ut Abissi.

Hadar.

Hathur.

1 2 3 4

 Papa 2 mensis
 4 5 6 7 8 9 0 1 12 13
 mehar. Aban 8 mensis.
 27 28 29 30 1 2 3 4 5 6
 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23
 24 25 26 27 28 29 30

 in Wintren beg.
 Wintrēn beg.
 Jdus (Calixt.)
 Lucas Ev.

Simon Ap.

 Sanct. & Feit.
 Calende
 Nonæ, Bri-
 gita

 X
 XVIII
 VII
 XV
 IV
 XII
 I
 IX
 XVII
 VI
 XIV
 III
 XI
 XIX
 VIII
 XVI
 V
 XIII
 II

 π
 Ε
 Ν
 Β
 Ρ
 Ζ
 Η
 Ι
 Δ
 Μ
 Α
 Τ
 Ρ
 Σ
 Τ
 Θ
 Π
 Ε

 Α
 Β
 Γ
 Δ
 Ε
 Ζ
 Κ
 Λ
 Μ
 Ν
 Ο
 Ρ
 Σ
 Τ
 Υ
 Φ
 Χ
 Ψ
 Ω
 Ι
 Τ
 Ο
 Π
 Ε

Athen 5. σταυροφωνία, incipit cum Hebrao.

Syro Graec. seu Gazenius & Macedonum mensis qui Hyperberetanus dicitur.

Syrorum seu Syrochaldæorum 1 mensis, qui Tisri prior appellatur.

Muscovitarum 2. & Venetum 8 measis.

Ethiop. Hadar 3. mensis ut Abiss. 3.

Tachicas

Chiae

Hathur 3. Mensis.

1 2 3 4

Abiss.
copt. 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14

15 16 17 18 19 20 21 22 23 24

Aban Adar 9. mensis.

25 26 27 28 29 30 1 2 3 4

Omn. Sanct. Calendæ Nonæ

5 6 7 8 9 10 11 12 13 14

Sanct. & Fest. Luth. Mart. Episc. ☉ in Jdus.

15 16 17 18 19 20 21 22 23 24

Mart. Luth. Mart. Episc. ☉ in Jdus.

18 19 20 21 22 23 24 25 26 27

Clemens P. Catharina Linus

28 29 30 1 2 3 4

Andreas Ap.

25 26 27 28 29 30 1 2 3 4

NOVEMBER XXX Dierum

1 Tachicas

Menses

Chiae

congrui mob Reci

Hathur 3. Mensis.

Dip. Lit. Aur. Num. corr.

Abiss. copt. 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14

Dio. Go. N. B. K. Z. H. O. Δ. M. A. I. P. Z. Ζ. Γ. Α. Τ. Θ. Π. Ε.

13 2 10 18 7 15 4 12 1 9 17 6 14 3 11 19 8 16 5

X XVIII VII XV IV XII I

XIX XVII VI XIV III XI

XIX VIII XVI V XIII II X

Hebr. 3. cileu incipit inter 23 Octob. & 22 Novemb. Eccl. 9. Athen. 6. ποτεδεῖν incipit inter eosdem terminos.

Syro Græcorum seu Gazei: & Macedonum 2 mensis, qui Tisrin posterior dicitur.

Syrorum seu Syrochaldæorum 2 mensis, qui Tisrin posterior dicitur.

Muscovitarum 3. & Venetum 9. mensis.

Aethiop. Tachthas 4 mensis ut Abiss. 4.

Thir

Chiac 4 mensis.

Tuba

absl.	opt.	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4
-------	------	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	---	---	---

Menses fixi	Peri-	Calendæ	Di 10 mensis.	Sool.	stānd läng; N.	Jdus, Lucia	Anna	Thomas Ap.	Natal. Dom.	Stephanus	Johannes	Innoc. Pueri	Sylvester.
-------------	-------	---------	---------------	-------	----------------	-------------	------	------------	-------------	-----------	----------	--------------	------------

Menses	DECEMBER XXXI Dierum.												Menenses																	
nob.	Di	Lit.	Aur.	Num.	Corr.	Sanct. & Fest.	Peri-	absl.	opt.	Calendæ	Di 10 mensis.	Sool.	stānd läng; N.	Jdus, Lucia	Anna	Thomas Ap.	Natal. Dom.	Stephanus	Johannes	Innoc. Pueri	Sylvester.									
congrui	1	I	f	XVIII		Calendæ																								
	2	2	g	VII		Barbara																								
	3	3	R	XV		Nonæ																								
	4	4	b	IV		Nicolaus.																								
	5	5	d	XII																										
	6	6	e	I																										
	7	7	f	XIX																										
	8	8	g	XVII																										
	9	9	R	XVI																										
	10	10	b	XV																										
	11	11	d	XIV																										
	12	12	e	XIII																										
	13	13	f	XII																										
	14	14	g	XI																										
	15	15	R	X																										
	16	16	b	IX																										
	17	17	d	VIII																										
	18	18	e	VII																										
	19	19	f	VI																										
	20	20	g	V																										
	21	21	R	IV																										
	22	22	b	III																										
	23	23	d	II																										
	24	24	e	I																										
	25	25	f	XVIII																										
	26	26	g	XVII																										
	27	27	R	XVI																										
	28	28	b	XV																										
	29	29	d	XIV																										
	30	30	e	XIII																										
	31	31	f	XII																										

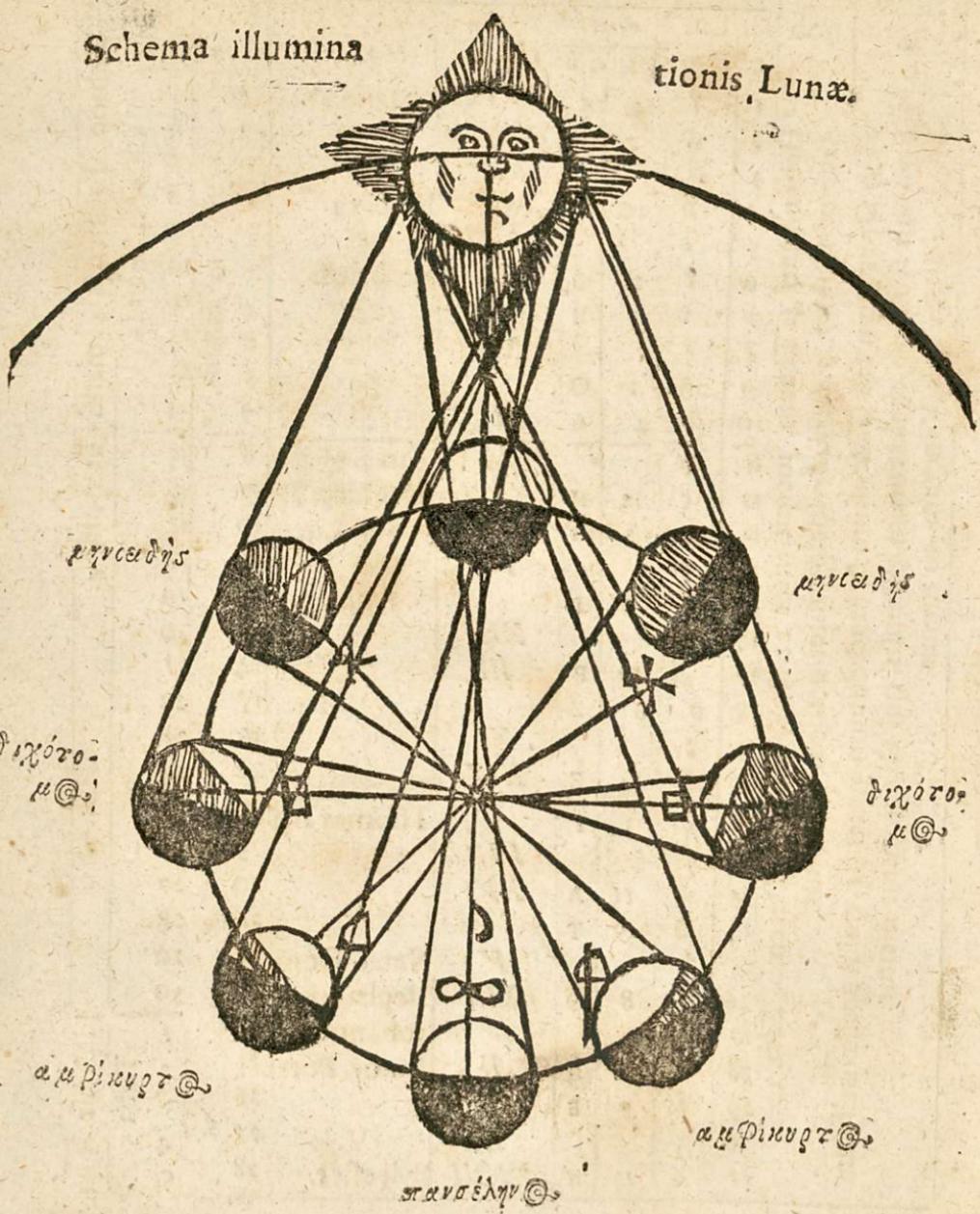
Atheniensium 4. Tebeth. incipit inter 22 Novemb. & 22 Decemb. Eccl. 10.

Syrorum seu Syro chaldaeorum 3 mensis, qui Canun prior dicitur.

Mulcovitarum 4 & Venetum 10 mensis.

Schema illumina

tionis Lunæ.

Virum - Juvenem cruditione & Humanitate conspicuum
DN. JONAM O. ANTHELIUM
Angermannum, Amicum meum per dilectum
De Observationibus Dierum & Mensium
&c. publicè cum laude dispu-
tantem,,

A Ternè fulsit levis haud sapientia Mētis,
 Annum ut distinxit Mensibus ac spatiis,
 Non cessaturis stabit quoad iste, **DIERUM,**
 Mundus; quem sequitur non peritura quies.
 Namq; suo cuiq; est Mensi vis indita certa:
 Estq; Dicī fermè vis sua cuiq; decens.
 Astrologus, quicunq; bonus, docet illud abundē,
 In quo nequaquam est vana supersticio.
 Quocirca **ANTHELI** dum talia mente volutas
 Præside sub Claro, laude vehendus eris:
 Perge Vir ingenii cultu decorate per amplio;
 Sic charus Phœbo commoda larga refers!

L. Ma

OLAUS WEXIONIUS
 J. U. D. & Profess.

A NTHELI signorum obitus specularis & ortus,
 Et tempestates aubij prædicere celi
 Aggrederis mundiq; vices, Soluq; labores.
 Quid gelidus Iani mensis, quid Februa luna,
 Martius & Veneri sacer, & qui gramine late

Pingit

Pingit hunc sive Majus, juvenum de nomine dictus;
Quintiluvē ferat; quid pulcher divite messe
Augustus, Bacchus, potens September, et ille
Imbricus October, brumalis quidue November,
Ultimus et decimo qui dictus mensis ab imbre est.

Hinc Latios vulgas fastos, confersq; vetustis
Tempora nostra, novas pandis vetereq; Calendas.
Tertia cura tua est baculus qui Runicus elime
Incisis dictus a Runis: litera Runa est.
Hic series anni certis digesta figuris
Cernitur et viliis sibi monstrat scipio fastos.

Talia Thestiadum volvis studiose satelles
Antheli, doctiūq; probas sub Praefide claro
Ingenij documenta sui: se pulcher Apollo
Castalidesq; vocans Parnassū ad culmina. Vive
Incolumis patria in laudes, charusq; parenti.

Præstantiss. Dn. Respondenti
ex animo, licet occupatis:
gratulab:

M A R T: M I L T O P Æ U S
Eloq. Prof. Publ.

Probat mihi sese omni ex parte laudabilis
conatus tuus, Venerabilis & Præstantissime
Domine JONA ANTHELI amice & Fau-
tor honoratissime, qui quam in patria egre-
giæ eruditioñis singulari diligentia paraſti su-
pellectilem, eam in has nuper delatus oras
non tueri modo, sed & novis auctib; ornare
& am-

& amplificare fatagis : quo ipso cum studijs
& profectui tuo, tum vero in primis famæ &
existimationi inter bonos, cui non minus ho-
mini virtutis & bonarum artium studioso servi-
endum est, consulis. Illius autem ut & be-
nivolentiæ aliorum colligendæ hæc una eaq;
certissima est ratio, cum non per e blanditas &
ementitas sæpe clarorum virorum commenda-
tiones ac suffragia, nec adulatione turpi aliisve
malis ac subdolis artibus quæ bonis omnibus ex-
tremè invisæ esse solent, sed virtutis & honesta-
rum artium cultu alijs placere & innotescere
cupimus, eosq; nos esse probamus ex quibus Ec-
clesia vel Res publica subsidii & ornamenti quam
plurimum capere olim, sperareq; jam possit. In
his Te quoq; nomen tuum profiteri præter
alia vel prælens Dissertatio indicio esse potest,
quippe quæ non ludicrum aliquod, nec vulga-
re & ex trivio de promtum argumentum, mul-
to minus subtile, futilis dixilem rectius, Scho-
lastica Philosophiæ argutias, quas dediscerere
cte, non minoris est operæ & laboris quam
didicisse semel, sed rem vere nobilissimam,
Temporis videlicet Mensiumq; totius anni, qui
apud cultiores orbis populos unquam vigue-
re, dispensando rite rationem explanat,

R

adje-

adjectis præterea in singulos menses obserua-
tionibus utilissimis, quas nobis ætas longa, &
multiplex eorum solertia, qui cœlo & astro-
rum viribus occultis penitus noscendis nobi-
les curas intulerunt, peperere. Solet equi-
dem non à vulgo solum sed Doctis quoq; ho-
minibus fastidiri plerumq;, & inanis, ne di-
cam impiæ curiositatis nomine traduci atq;
infamari ars hæc, quæ mundi inferioris fata
vicesq; varias ex diverso corporum cœlesti-
um positu & influxu suspendit. Ea tamen si
incertis & aperte falsis rejectis, veris tantum so-
lidisq; fundamentis insistat, & suis se finibus
continens corpori, non etiam animo, quæq;
ex illius & Fortunæ in rebus humanis miro
sæpe modo ludentis arbitrio & potestate ve-
niunt immotas leges dicat, non ferri modo
sed etiam laudari; atq; ab omnibus elegantio-
ris ingenij hominibus excoli meretur. Illius
enim ope ac beneficio, quæ rebus corpori-
busq; nostris quovis tempore amica vel ad-
versa esse possunt certò intelligere, consiliaq;
pro re & tempore singulis convenientia cum
insigni nostro & aliorum commodo aptare
licet. Jam quid ego ingeniosissimum majo-
rum nostrorum inventum & instrumentum

RUNI-

RUNICUM Scipionem loquar? Qui profecto, si quidquam aliud, quam non hebes aut stupidus illis magnarum quoq; rerum pro captu istius ævi sensus fuerit magno documento est. Ita ut quod de Batavis suis vir nostri seculi facile Doctissimus Petrus Cunæus ait, idem mihi quoq; de antiquis Sueonibus & Gothis verè usurpare liceat, non illis naturæ malignitatem quo minus cultissimis ea tempestate terris populisq; compararentur aut etiam anteferrentur obstitisse, defuisse autem mansuetiores musas cultumq; litterarum, quæ egriegias animi vires suo velut attritu proliciunt, insitamq; ingenio & moribus ferociam felicissime evellunt aut temperant. Hujus quem dixi Runici Scipionis elucidationem adcuratam Dani Wormio suo in Fastis Danicis, Sueones Buræo, nos KEXLERO nostro ut alia innumerata gratissima mente ferimus acceptam. Quem proinde Academica pubes & graviores Mathematicæ Musæ ceu Præsidem Parentem & sospitatem suum jure meritissimo celebrant, venerantur, suspiciunt. Tantus erga eas amor illius, tanta in colendis ijsdem constantia, in tradendis quæ voce quæ scriptis eruditissimis jam inde à cunabulis Academiæ hujus fides & indu-

industria enituit. Tibi quoq; Vir præstantissime,
primum ingenij doctrinæq; tuæ sub tanto viro
hic dedisse specimen in parte non minima fe-
licitatis tuæ ponendum fuerit. Illum post
hac ducem & moderatorem studiorum tuo-
rum, illum conatum consiliorumq; omnium
benignissimum semper promotorem experie-
ris. Tu modo ut cœpisti macte hac inçole
atq; hoc conatu esto! Nec te vel studiorum
asperitas, vel voluptatum ætati nostræ quam
maxime insidiantium illecebræ, vel sinistra
deniq; seculi hujus corruptissimi iudicia & fœ-
dus calumniantium livor suscepto itinere de-
ducant. Ita te difficultatibus omnibus mascu-
le superatis in arduum virtutis & sapientiæ col-
lem jam eni sum ovantemq; victoriâ manibus
suis felicitas ipsa in augustissimum salutis domi-
ciliū deducet, bonisq; omnibus quæ sors tua
capere, propria, parentum & amicorum Tibi
benè cupientium vota expetere unquam pos-
sunt, affatim cumulabit. Hoc Tibi, Hoc Sibi
tota mente precatur

Tui semper cupidissimus

Aboe VI idus Iuni-
as Anno Chrilia-
ne M DC LXI.

S A M U E L B E N E D I C T I
S A L A M O N T A N U S .

